

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

_____ Т.Ф. Бірюкова
(підпис)
«_____» _____ 2023

**ОБРОБКА СОЦІОЛОГІЧНИХ ДАНИХ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки бакалаврів
очної (денної) форми здобуття освіти
спеціальності 054 «Соціологія»
освітньо-професійна програма «Соціологія»

Укладач: Ратушна Таїсія Олександрівна, к.соц.н., доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол №__ від “ ” _____ 2023 р.
Завідувач кафедри соціології
_____ В.О. Скворець
(підпис)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол №__ від “ ” _____ 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління
_____ Н.В. Горло
(підпис)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін вільного вибору студентів в межах спеціальності	
Спеціальність 054 Соціологія	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		5-й	-
Освітньо-професійна програма «Соціологія»	Змістових модулів – 4	Лекції	
		14 год.	-
		Семінарські	
		28 год.	-
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота	
		48 год.	-
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Error! Reference source not found..

Завдання:

- Error! Reference source not found..

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні

знати:

1. особливості підготовки соціологічних даних для аналізу;
2. основні етапи обробки соціологічних даних;
3. техніки і процедури обробки і аналізу соціологічних даних;
4. особливості використання програмного забезпечення для обробки та візуалізації соціологічних даних.

вміти:

1. проводити роботу з підготовки соціологічної інформації для обробки та аналізу;
2. використовувати різні техніки та процедури обробки і аналізу соціологічних даних;
3. використовувати програмне забезпечення для обробки та візуалізації соціологічних даних.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання	Методи і контрольні заходи
---	----------------------------

та компетентності	
1	2
СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів. РН09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження. РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.	Опитування на семінарських заняттях; аналіз кейсів; тестування в системі Moodle, робота над командним завданням, підготовка індивідуального дослідницького завдання; завдання (ІДЗ)
СК11. Здатність обґрунтовувати вибір методів і методик для розв'язання дослідницької проблеми, реалізації мети та вирішення задач дослідження. РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефаківців.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; завдання (ІДЗ), аналіз кейсів.

Міждисциплінарні зв'язки

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Програмування соціологічних досліджень», «Організація та методи вибіркового дослідження», «Методи збору соціологічної інформації».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика соціологічної інформації та соціологічних даних

Тема 1. Соціологічна інформація та соціологічні дані.

Загальна характеристика соціологічної інформації. Первинна та вторинна соціологічна інформація. Загальна характеристика соціологічних даних. Попередня обробка соціологічної інформації в прикладному соціологічному дослідженні. Способи перевірки соціологічної інформації.

Тема 2. Етапи обробки та аналізу соціологічних даних.

Загальний огляд основних етапів обробки та аналізу соціологічних даних. Опис сукупності даних. «Ущільнення» соціологічних даних. Проблеми інтерпретації соціологічних даних. Створення пояснювальних моделей в емпіричних соціологічних дослідженнях.

Змістовий модуль 2. Аналіз соціологічних даних

Тема 3. Одномірні та двомірні розподіли.

Представлення соціологічних даних у вигляді одномірних розподілів. Опис одномірних розподілів. Представлення соціологічних даних у вигляді двомірних розподілів. Опис та аналіз двомірних розподілів.

Тема 4. Обробка та аналіз багатомірних розподілів.

Представлення соціологічних даних у вигляді багатомірних розподілів. Опис та аналіз багатомірних розподілів. Інтелектуальний аналіз даних.

Змістовий модуль 3. Аналіз візуальних даних та візуалізація

Тема 5. Аналіз візуальних даних в соціології.

Дослідження різних видів візуальних джерел та інформації. «Візуальний поворот» в соціології. Критерії визначення візуальних джерел соціологічної інформації. Логіка аналізу візуальної інформації.

Тема 6. Візуалізація соціологічних даних.

Використання графічних форм для полегшення сприйняття соціологічних даних. Робоча візуалізація: графіки, діаграми, гістограми тощо. Використання інфографіки для візуалізації даних соціологічного дослідження. Види інфографіки. Використання програмного забезпечення для створення інфографіки.

Змістовий модуль 4. Статистичні процедури обробки соціологічних даних

Тема 7. Статистичні процедури та використання програмного забезпечення для обробки соціологічних даних.

Перевірка статистичних гіпотез. Використання кореляційного аналізу. Використання факторного аналізу. Використання програмного забезпечення для обробки соціологічних даних (SPSS, R, MAXQDA, MapInfo).

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські заняття, год		о/д ф.	з/дис т ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дис т ф.	о/д ф.	з/дис т ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	12	4		8		3		5	10	15
2	15	12	4		8		3		5	10	15
3	15	12	4		8		3		5	10	15
4	15	6	2		4		9		5	10	15
Усього за змістові модулі	60	42	14		28		18		20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30								20	20	40
Загалом					90					100	

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Соціологічна інформація та соціологічні дані.	2	
2	Етапи обробки та аналізу соціологічних даних.	2	
3	Одномірні та двомірні розподіли.	2	
4	Обробка та аналіз багатомірних розподілів.	2	
5	Аналіз візуальних даних в соціології.	2	
6	Візуалізація соціологічних даних.	2	
7	Статистичні процедури та використання програмного забезпечення для обробки соціологічних даних.	2	
Разом		14	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Соціологічна інформація та соціологічні дані.	4	
2	Етапи обробки та аналізу соціологічних даних.	4	
3	Одномірні та двомірні розподіли.	4	
4	Обробка та аналіз багатомірних розподілів.	4	
5	Аналіз візуальних даних в соціології.	4	
6	Візуалізація соціологічних даних.	4	
7	Статистичні процедури та використання програмного забезпечення для обробки соціологічних даних.	4	
Разом		28	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тестування	<u>Тестування</u> Питання за Змістовим модулем 1	0,5 бала за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
		<u>Практичне завдання №1</u> Пошук соціологічної інформації та соціологічних даних у відкритих джерелах <u>Практичне завдання №2</u> Робота з соціологічними базами даних	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності; 3-2 бали – робота неповна є помилки; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Тестування	<u>Тестування</u> Питання за Змістовим модулем 2	0,5 бала за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №3</u> Робота з масивом даних соціологічного дослідження. Опис та аналіз одновимірних розподілів <u>Практичне завдання №4</u> Робота з масивом даних соціологічного дослідження. Побудова, опис та аналіз двовимірних розподілів	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності; 3-2 бали – робота неповна є помилки; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Тестування	<u>Тестування</u> Питання за Змістовим модулем 3	0,5 бала за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба.	5
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №5</u> Робота з масивом даних соціологічного дослідження. Побудова, опис та аналіз багатомірних розподілів <u>Практичне завдання №6</u>	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності; 3-2 бали – робота неповна є помилки; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10

		Візуалізація даних соціологічного дослідження. Створення робочих візуалізацій та інфографіки		
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Тестування	Тестування Питання за Змістовим модулем 4	0,5 бала за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба.	5
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №7</u> Робота з програмним забезпеченням для статистичного аналізу соціологічних даних	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності; 3-2 бали – робота неповна є помилки; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Тести	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	1 бал за кожен правильну відповідь. На проходження тесту дається 20 хвилин і одна спроба	20
	Практичне завдання	<u>Завдання з опису, аналізу та візуалізації соціологічних даних</u>	20-18 – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді; 17-14 – робота досить повна, але є деякі неточності; 13-10 – недостатньо чітка структура, робота незавершений характер; 9-5 - відсутня чітка структура, робота має описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Паянок Т. М., Задорожня Т. М. Статистичний аналіз даних : навчальний посібник. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с.
2. Горбачик А.П., Сальнікова С.А. Аналіз даних соціологічних досліджень засобами SPSS : навч.-метод. посіб., Луцьк: «Вежа», 2008. 164 с.
3. Сальнікова С. Вибірка у соціологічному дослідженні: підручник. Луцьк: ВежаДрук, 2021. 252 с.

Додаткова:

1. Бахрушин В.Є. Методи аналізу даних : навчальний посібник для студентів. Запоріжжя : КПУ, 2011. 268 с.
2. Дембіцький, С. Інтегральний індекс соціального самопочуття: альтернативний підхід. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* № 4, 2017. С. 109-129.
3. Сучасні методика контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ : Кондор, 2018. 256 с.
4. Контент-аналіз телереклами. Сучасні методика контент-аналізу: навчальний посібник / за заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К. та Іванова В. К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. С.253-286.
5. Горбачик О. Комп'ютерна обробка текстів у якісних та кількісних соціологічних дослідженнях. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2006. № 1. С. 124-133.
6. Сапелкіна О.В., Чепурко Г. І. Емпірична соціологія: курс лекцій. Київ: Простір-М, 2018. 268 с.
7. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності [Є. Головаха, С. Дембіцький, Н. Паніна та ін.]; за наук. ред. Є. Головахи та С. Дембіцького. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с.
8. Паніотто В., Харченко Н., Методи опитування: Підручник. К.: Вид. дім. «Києво- Могиллянська академія», 2017.
9. Tong G., Guo G. Meta-analysis in Sociological Research: Power and Heterogeneity. *Sociological Methods & Research.* 2019. P. 004912411988247. URL: <https://doi.org/10.1177/0049124119882479> (date of access: 29.07.2023).
10. Meeker W. Q., Escobar L. A., Pascual F. G. *Statistical Methods for Reliability Data.* Wiley & Sons, Incorporated, John, 2021. 576 p.
11. Zajko M. Artificial intelligence, algorithms, and social inequality: Sociological contributions to contemporary debates. *Sociology Compass.* 2022. Vol. 16, no. 3. URL: <https://doi.org/10.1111/soc4.12962> (date of access: 29.07.2023).

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Соціологічної асоціації України. URL: <http://www.sau.kiev.ua/>.
2. Офіційний сайт Інституту соціології Національної Академії Наук України. URL: <http://www.i-soc.com.ua/institute/>.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Індекс здоров'я. Україна. URL: <http://health-index.com.ua/>
5. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
6. Освіта.ua. URL: <https://osvita.ua/>
7. European Social Survey. URL: www.europeansocialsurvey.org
8. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
9. World Health Organization. URL: <https://www.who.int/whr/>
10. Our World in Data. URL: <https://ourworldindata.org/>
11. Hall R. P. *Mixing Methods in Social Research: Qualitative, Quantitative and Combined Methods.* SAGE Publications, Limited, 2020. 272 p. URL: <http://surl.li/mjkjx>.
12. Edwards J. R. The Peaceful Coexistence of Ethics and Quantitative Research. *Journal of Business Ethics.* 2019. Vol. 167, no. 1. P. 31–40. URL: <https://doi.org/10.1007/s10551-019-04197-6>.
13. Gordon L. E. *Real Research: Research Methods Sociology Students Can Use.* SAGE Publications, Incorporated, 2015. URL: <http://surl.li/mjkla>.
14. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>.